

VAPAAEHTOINEN RIKOSTAUSTAOTE

TOIMINTAOHJE

Salibandyliiton ohjeistuksen mukaisesti Lopen Floorball Team ry on tehnyt päätöksen ottaa käyttöön vapaaehtoisen rikostaustaotteen selvittämisen junioritoiminnassaan. Vapaaehtoisen rikostaustaotteen käytön myötä seura haluaa osoittaa edistävänsä seurassa urheilevien lasten turvallisuutta. Rikosrekisterin selvittäminen on vapaaehtoista ja tehdään ainoastaan toimihenkilön suostumuksella. Mikäli toimihenkilö ei halua rikostaustaotettaan selvitettävän, muodostuu este olla mukana seuran alaisen juniorijoukkueen vapaaehtoistoiminnassa. Lopen Floorball Team Ry vastaa vapaaehtoisen rikostaustaotteen hakemisesta vapaaehtoisen suostumuksella. Seura / joukkue vastaa myös rikostaustaotteen selvittämiseen liittyvistä Oikeusrekisterikeskuksen hakemuskuluista.

1. Yleistä

Vuodesta 2003 on ollut voimassa laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002). Kyseinen laki koskee työ- tai virkasuhteessa tehtävää työtä ja velvoittaa työnantajaa tarkistamaan työntekijän rikostaustan laissa mainituissa tilanteissa. Yhdistys- ja seuratyössä kyseisiä toimijoita ovat esimerkiksi pää- ja sivutoimiset valmentajat, joiden kohdalla työsuhteen määritelmät täyttyvät. 1.5.2014 voimaan tullut laki lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä (148/2014) laajensi asian koskemaan myös vapaaehtoistoimintaa.

Lue lisää: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20140148>

2. Toimintaohjeen tarkoitus ja turvallisuutta edistävä toimintatapa

Toimintaohjeen tarkoituksena on edistää lasten ja nuorten turvallisuutta ja koskemattomuutta seurassamme. Turvallisen seuratoiminnan kulmakivenä ovat aktiivinen seurajohto, toimihenkilöt ja muut seura-aktiivit, jotka ovat valistuneita huolehtimaan lasten ja nuorten turvallisuuden toteutumisesta seuran toiminnassa. Seuran tarkoituksena ja velvollisuutena on myös perehdyttää ja kouluttaa uudet seurajäsenet, toimihenkilöt ja seurajohto seuran linjaamiin toimintatapoihin turvallisuuden edistämiseksi.

Turvallisuudella ja koskemattomuudella tarkoitetaan sitä että:

- lapsen perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat
- lapsen henkilökohtaista koskemattomuutta kunnioitetaan
- lapsen turvallista kasvua, kehitystä ja hyvinvointia tuetaan
- lasta suojellaan seksuaalirikoksilta, väkivaltarikollisuudelta, houkuttelulta huumeiden käyttöön ja muilta lapsen turvallista kasvua uhkaavilta tekijöiltä.

Ohjeessa kuvattujen toimintatapojen avulla

- edistetään lasta suojaavan toimintakulttuurin syntymistä,
- tuetaan alaikäisten turvallista osallistumista toimintaan sekä
- vahvistetaan lasten tietoisuutta omista oikeuksistaan.

3. Häirinnän tunnusmerkit

Lapsille ja nuorille järjestettävässä vapaaehtoistoiminnassa on tavoitteena päihteetön, väkivallaton ja turvallinen ympäristö. Seura haluaa omalla toiminnallaan tukea lasten ja nuorten hyvinvointia ja liikunnaniloa tarjoamalla heille turvallisen yhteisön harrastaa liikuntaa ohjatussa ja kannustavassa toimintaympäristössä.

Häirinnän tunnusmerkkejä ovat:

- nimittely
- sukupuolisesti vihjailevat eleet tai ilmeet
- vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat huomautukset tai kysymykset
- seksuaalinen koskettelu, kuten nipistely, suutelu, puristelu
- puhelinsoitot, tekstiviestit ja sähköpostit tai seksuaalissävytteiset kirjeet
- halventavat ja seksistiset vitsit
- toistuvat seksuaalissävytteiset ehdotukset tai seksuaaliseen käytökseen viittaavat kutsut
- seksuaaliseen kontaktiin pakottaminen

Seksuaalisessa häirinnässä lähtökohtana on aina häirinnän kohteen oma kokemus. Häirinnän kohteena voivat olla sekä tytöt että pojat.

4. Kuinka varmistamme alaikäisten turvallisuuden seuratoiminnassa: Ennaltaehkäisy

- a) Luomalla yhteiset toimintatavat ja käytännöt lasten ja nuorten turvallisuutta koskevien asioiden käsittelemiseksi seurassamme.
- b) Edellä kuvatut häirinnän tunnusmerkit on hyvä käydä läpi joukkueiden kesken, jolla saadaan luotua luottavainen ja turvallinen ilmapiiri aiheesta keskustelemiseksi seurassa. Turvallinen ja avoin ilmapiiri edesauttaa ja pienentää kynnystä aiheesta puhumiselle. Mikäli lapsi tai nuori on kokenut häirintää, on tästä turvallisessa ympäristössä helpompi kertoa.
- c) Tukemalla ja vahvistamalla häirintää ehkäisevää ilmapiiriä seuran toiminnassa. Lisätään toiminnassa mukana olevien henkilöiden tietoisuutta häirinnästä ja sitä koskevista toimintaohjeista. Varmistetaan, että seuran ohjeet ja käytännöt ovat kaikkien tiedossa ja helposti saatavilla. Vapaaehtoisen rikostaustaote ja sen ohjeistus löytyy esimerkiksi seuran verkkosivuilta www.lft.fi ja LFT toimintaoppaan liitteenä.
- d) Luomalla selkeät käytännöt alaikäisten kanssa toimivien työntekijöiden ja vapaaehtoisten rekrytointiin sekä lisäämällä läpinäkyvyyttä lasten ja nuorten parissa seurassa toimivien tahojen kesken. Läpinäkyvää ja tietoisuutta lisäävää toimintaa on esimerkiksi joukkuejohdon järjestämä vanhempainilta joukkueen jäsenten vanhemmille ja lähipiirille.
- e) Vapaaehtoisen rikostaustaotteen selvitys kaikilta, joiden rooli jossain seuran joukkueessa on:
 - Apuvalmentaja
 - Joukkueen huoltaja
 - Joukkueenjohtaja
 - Päävalmentaja

- Valmentaja / Vastuvalmentaja
Vapaaehtoinen rikostaustaotteen selvitys tullaan vaatimaan toimihenkilöiltä ennen vapaaehtoistyön aloittamista seurassa. Joukkueiden vastuuhenkilöiden tulee huolehtia, että ajantasainen tieto joukkueen taustahenkilöistä tulee löytyä seuran vapaaehtoisen rikostaustaotteiden selvittäjältä = puheenjohtaja. Joukkueen tietojen oikeellisuudesta vastaa aina joukkueenjohtaja! Vapaaehtoinen rikostaustaotteen selvitys tullaan ottamaan käytäntöön kauden 2022 – 2023 aikana. Alkaen kaudesta 2023 - 2024

Vapaaehtoisen rikostaustaotteen hakeminen ja käsittely

Vapaaehtoisen rikostaustaotteen hakemista edellyttävä suostumus on löytyvissä tämän ohjeistuksen lopusta, seuran verkkosivuilta www.lft.fi ja LFT:n toimintaoppaan liitteenä.

Allekirjoitettu suostumus vapaaehtoisen rikostaustaotteen hakemisesta toimitetaan joko skannattuna tai postitse hallituksen puheenjohtajalle.

Asiakirjan arkistointi aika on niin kauan, kun henkilö on seuran palveluksessa. Rikosrekisteriotteen sisällöstä arkistoidaan tieto "Rikostaustaote ok" henkilön tietojen taakse. Mikäli ote ei ole "hyväksyttävä", ei henkilö voi toimia seuran palveluksessa ja näin ollen hänen osalta ei arkistoida tietoja.

Vapaaehtoinen rikostaustaote koskee kaikkia seuran juniorijoukkueiden ja kerhojen vapaaehtoisia toimihenkilöitä. Pois lukien seuran aikuisjoukkueet ja kerhot (miesten ja naisten kilpajoukkueet, naisten kuntosähly ja pappasähly).

Rikosrekisteriotteesta aiheutuvat kulut maksaa seura / joukkue. Lähtökohtaisesti rikosrekisteri tarkastetaan vain kerran. Mikäli LFT:n hallitus katsoo tarpeelliseksi, se voi päätöksellään pyytää vapaaehtoiselta toimihenkilöltä suostumuksen rikosrekisteriotteen uudelleen tarkistamiseksi.

5. Häirinnän ilmeneminen ja siihen puuttuminen

Kaikkiin tapauksiin, jotka täyttävät häirinnän tunnusmerkit tulee puuttua seuratoiminnassa aikuisen taholta välittömästi. Mikäli pelkkä sanallinen puuttuminen ei edesauta asiaa, tulee asia tuoda julki lapsen vanhemmalle, toiselle aikuiselle tai seurajohdolle, puheenjohtajalle tai turvallisuusvastaavalle. Vakavimmissa tapauksissa asiasta tulee tehdä asianmukainen viranomaisilmoitus.

Joukkueita näissä tapauksissa auttaa hallituksen jäsenistö ja ensisijaisena yhteyshenkilönä toimii seuran puheenjohtaja.

6. Linkkejä

Toimintaohje – Lasten turvallisuutta lisäävät toimintatavat ja vapaaehtoisen rikostaustan selvittäminen

<https://www.seuraohjelma.fi/seuranhallinto/seuratoimijat/vapaaehtoiset/getfile.php?file=308>

Et ole yksin - Et ole yksin on Väestöliiton ja suomalaisen urheilun yhteishanke, jonka päämääränä on ennaltaehkäistä ja vähentää kiusaamista, seksuaalisen häirinnän ja kaikenlaisen väkivallan kokemuksia urheilussa

<https://etoleyksin.fi/>

ILMO - Jokaisella on oikeus ilmoittaa, jos epäilee doping-, kilpailumanipulaatio- tai katsomoturvallisuusrikkomusta tai muuta eettistä rikkomusta urheilussa

<https://ilmo.suek.fi/#/>

Laki lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20140148>

Liite 1

VAPAAEHTOISEN SUOSTUMUS – RIKOSREKISTERIOTTEEN HAKEMINEN

Tämä suostumus perustuu lakiin lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä. Vapaaehtoisen tulee antaa suostumuksensa siihen, että vapaaehtoistoiminnan järjestäjä tai muu järjestö sen lukuun, voi hakea laissa tarkoitettua vapaaehtoista koskevan rikosrekisteriotteen Oikeusrekisterikeskukselta.

Toiminnan järjestäjä	Lopen Floorball Team Ry – 1800888-7
Vapaaehtoinen (<i>Etu ja sukunimi</i>)	
Henkilötunnus	
Vapaaehtoisen tehtävä seurassa	

Annan suostumukseni rikosrekisteriotteen hakemiseen.

[] (Tämä kohta rastitetaan aina, jos suostumus annetaan)

Minulle on annettu ennen tämän suostumuksen antamista tieto seuraavista asioista:

- rikosrekisteriote pyydetään vapaaehtoistehtävän järjestäjän tarkastettavaksi alaikäisten henkilökohtaisen koskemattomuuden turvaamiseksi
- otteeseen merkitään tiedot tietyistä seksuaali-, väkivalta- ja huumausainerikoksista
- vapaaehtoistehtävän järjestäjän on luovutettava ote minulle välittömästi tarkastamisen jälkeen

Paikka ja aika:

Lopen Floorball Team Ry

[Vapaaehtoistoiminnan järjestäjän nimi]

[Vapaaehtoisen nimi]

[Nimenkirjoittajan nimi]